

Säljer du barnartiklar?

Planerar du att börja sälja barnartiklar eller är du redan verksam i branschen? Här sammanfattas de grundläggande kraven som ställs på dig.

Alla produkter som är riktade till konsumenter måste vara säkra. Som näringsidkare har du ansvar för produkter du tillhandahåller. Barn utgör en sårbar grupp i samhället, därför är det extra viktigt att produkter till barn är säkra. För att säkerställa det finns lagar och standarder som bestämmer vad du som företagare ska göra. Det finns olika regler för olika typer av produkter så du behöver veta vad din produkt klassas som. Generellt omfattas barnartiklar av produktsäkerhetslagen.

Är det en barnartikel eller något annat?

En barnartikel är en vara som är avsedd att underlätta skötsel av små barn eller att skydda barnet när det sitter, sover, vilar eller transporteras. Det finns även barnartiklar som stöttar barnets utveckling av motoriska förmågor, till exempel att äta och gå själv.

Syftet med produkten avgör vilka krav som gäller. Det är viktigt att ta reda på om din produkt omfattas av någon speciallagstiftning, även kallad för harmoniserad lagstiftning. Beroende på produkten kan det finnas flera olika lagar och

standarder som ska beaktas. För att hitta rätt standardkrav kan du undersöka respektive standardiseringskommittés information på Svenska Institutet för Standarder (www.sis.se).

Leksak

Om din produkt till barn har ett lekvärde kan den i stället klassas som en leksak. En leksak är en vara som helt eller delvis är utformad eller avsedd för barn under 14 år att leka med. Leksaker har andra säkerhets- och dokumentationskrav och egen lagstiftning.

Produkter som innehåller både en barnartikel och en leksak måste uppfylla lagstiftningen för respektive del. Ett exempel är en babysitter med lekbåge, där babysittern måste följa produktsäkerhetslagen och leksakerna på lekbågen behöver följa lagstiftningen om leksakers säkerhet.

Personlig skyddsutrustning

Vissa produkter klassas som personlig skyddsutrustning. Det är utrustning som utformats och tillverkas för att bäras eller hållas av en person till skydd mot en eller flera risker för hälsa eller säkerhet, till exempel reflexer och hjälmar.

Läs mer om leksakers säkerhet och personlig skyddsutrustning på Konsumentverkets webbplats.

konsumentverket.se/for-foretag/produktsakerhet

En del produkter för transport, exempelvis babyskydd och bilbarnstolar, behöver även uppfylla trafiksäkerhetskrav.

Vilka krav ställs på barnartiklar?

Om det är just en barnartikel du säljer så behöver du ha koll på både lagstiftningen och standarder som finns för produkten.

Lagstiftning

EU:s direktiv om allmän produktsäkerhet, GPSD (2001/95/EG) ligger till grund för produktsäkerhetslagen, PSL (2004:451) i Sverige. Barnartiklar omfattas av PSL.

Innan du släpper ut din produkt på marknaden behöver du bland annat ha gjort en dokumenterad riskbedömning som säkerställt att produkten uppfyller gällande säkerhetskrav. Har du inte tillgång till den kompetens som behövs måste du skaffa dig det eller anlita extern kompetens.

Undersök och utgå från alla risker som kan vara förknippade med din produkt. Naturligtvis behöver du även ha koll på risker som andra lagstiftningar täcker, till exempel elsäkerhet och kemikalier.

Standarder

Ett hjälpmedel för att uppnå säkra produkter är att tillämpa produktspecifika standarder. Inom barnartikelområdet finns det till exempel standarder för barnvagnar, nappar, babysitters och barnbestick. Standarderna innehåller krav på produkter och provningsmetoder. Laboratorier ska utföra testerna enligt standarden samt utfärda ett testprotokoll.

Om det saknas standard för din produkt är det ännu viktigare att bedöma riskerna och ta hänsyn till god sed i branschen. Även för dessa produkter kan du anlita ett laboratorium.

Om det inte finns en specifik standard för din produkt, tänk på att relevanta delar av andra

standarder kan användas för att bedöma om din produkt är säker.

Andra hjälpmedel för riskbedömningen

- Den tekniska rapporten ”Barnartiklar – vägledning för ökad säkerhet” (TR 13387) som finns på Svenska Institutet för Standarder.
- ISO IEC Guide 50 safety aspects – “Guidelines for child safety in standards and other specifications” som finns på Svenska Institutet för Standarder.

Du behöver bevaka regelverk, standarder och god sed i branschen så att du och din produkt följer utvecklingen och eventuella förändringar.

Alla i leverantörskedjan har ansvar - vem ansvarar för vad?

Du har alltid en skyldighet att se till att du bara tillhandahåller säkra produkter. Detta gäller oavsett om du är tillverkare eller distributör, uthyrare eller tillhandahåller produkter på annat sätt.

I PSL (§6) finns två roller, tillverkare och distributör. Lagen definierar tillverkare vidare än vi brukar göra i vardagen. Du behöver inte ha gjort produkten själv för att räknas som tillverkare. Importerar du en produkt från ett land utanför EU/EES så tar du på dig tillverkaransvaret enligt lagen. Om du förändrar en produkt, sätter på ditt varumärke eller låter någon tillverka enligt dina ritningar så är du tillverkare i lagens mening. Köper du in varor från en näringsidkare inom EU är du distributör. För produkter som omfattas av speciallagstiftning, som leksaker och personlig skyddsutrustning, finns även andra roller beskrivna. Det är viktigt att du tar reda på vilken roll du har och vilka krav som ställs på dig enligt de lagstiftningar som är aktuella för dina produkter. Varje roll innebär olika nivåer av skyldigheter för att säkerställa att endast säkra produkter når konsumenterna.

Hur kan jag kontrollera att min produkt är säker?

En produkt får inte orsaka risk för skada på person vid normal eller rimligen förutsebar användning och livslängd. Som hjälpmedel och stöd för

att bedöma säkerheten finns det olika standarder med säkerhetskrav och provningsmetoder.

Tänk på att:

- Ställa krav på din leverantör så att du får dokument som visar att produkten uppfyller gällande krav inom EU.
- Kontrollera att dokumentationen stämmer överens med produkten och att bilder, artikelnummer med mera är spårbart till den.
- Kontrollera att produkten uppfyller alla för produkten relevanta säkerhetskrav. Begär att få ett provningsprotokoll som visar att produkten uppfyller gällande EN-standard och inte någon upphävd version.
- All information som till exempel varningsmärkningar och bruksanvisningar ska finnas på det nationella språket där produkten ska tillhandahållas.

Ett sätt att kontrollera en produkt mot en standard är att anlita ett ackrediterat laboratorium.

Tips!

Hos Swedac kan du få mer information om olika laboratorium i Sverige.

<https://www.swedac.se/>

Du kan även anlita testlaboratorier i andra länder som provar barnartiklar mot europeiska krav. Du hittar dem via European Accreditation.

<https://european-accreditation.org/ea-members/directory-of-ea-members-and-mla-signatories/>

För många produktområden finns det branschorganisationer. Ta reda på om det finns en branschorganisation för din verksamhet där du kan söka stöd.

Märkning och information som måste finnas

- **Vid försäljningstillfället:** Viktig information som kan påverka säkerheten vid användning behöver finnas tillgänglig vid inköpstillfället - både i butik och i webbutiken.
- **Bruksanvisning:** Ska vara på svenska. Undersök vilken information som måste finnas i bruksanvisningen för din produkt.
- **Vid användning:** Vissa produkter kräver även säkerhetsinformation på produkten som är väl synlig vid användning.
- **CE-märkning:** Barnartiklar får inte CE-märkas. Däremot måste leksaker CE-märkas. Är din barnartikel kombinerad med en leksak, så ska bara leksaksdelen vara CE-märkt.
- **Spårbarhet:** För alla produktkategorier inom barnartikelområdet gäller att tillverkarens namn (enligt definition i PSL 6 §) och fysiska adress ska anges. Även referens till varan eller varupartiet som den tillhör behöver finnas med för att möjliggöra en återkallelse och uppfylla underrättelseskyldigheten. Konsumenterna behöver uppgifterna för att kunna återkoppla om produkten. Saknas referensen till varan eller varupartiet kan en återkallelse inte avgränsas till endast det partiet. Observera att distributören är skyldig att hjälpa tillverkaren i det skadeförebyggande arbetet och ska bevara dokumentation som behövs för att spåra varornas ursprung i fem år.

Vad ska jag göra när produkten kan innebära risker?

Enligt produktsäkerhetslagen (§23) är du skyldig att underrätta berörd tillsynsmyndighet om du misstänker att du har sålt en produkt som kan orsaka skada. När det gäller barn ska du även agera vid låga risker.

Om du har fått kännedom om att en produkt, som du säljer eller har sålt, är farlig för konsumenter är du skyldig att vidta åtgärder, en så kallad återkallelse. Olika åtgärder krävs beroende på hur allvarlig risken bedöms vara.

Var hittar jag mer information och stöd?

Det finns mycket information och hjälp att få via internet. Både hos relevanta myndigheter och andra aktörer. Här är några viktiga webbplatser du kan ha användning av.

Konsumentverket

www.konsumentverket.se

- Information till företag om produktsäkerhet
- EU:s guide för harmoniserade produktregler (Blue Guide)

<https://publikationer.konsumentverket.se/>

- Säkra produkter – ditt ansvar (broschyr)

Standarder

www.sis.se

- Standarder för barnartiklar (TK 404)
- Standard för möbler (TK 391)
- Standard för textilier (TK 160)
- Standard för leksaker (TK 392)
- Standard för personlig skyddsutrustning (TK 402/TK 399/TK 525)
- Tekniska rapporten ”Barnartiklar – vägledning för ökad säkerhet” (TR 13387)
- ISO IEC Guide 50– safety aspects – Guidelines for child safety in standards and other specifications.

Lagar

www.riksdagen.se

- Produktsäkerhetslagen 2004:451
 - Produktsäkerhetsförordningen 2004:469
- <https://eur-lex.europa.eu/> (Europeisk lagstiftning)
- Directive 2001/95/EC (GPSD, General product safety directive)

www.marknadskontroll.se

- Guide: hitta rätt lagstiftning

Andra tillsynsmyndigheter

<https://transportstyrelsen.se/>

(Transportstyrelsen)

<https://www.kemi.se/>

(Kemikalieinspektionen)

<https://www.elsakerhetsverket.se/>

(Elsäkerhetsverket)

Kontakt

Har du frågor är du välkommen att kontakta Konsumentverket via:
0771 - 42 33 00
konsumentverket@konsumentverket.se